

Aan de gemeenteraad en het college van de gemeente Oss

Van burgervereniging Behoud Lithse Polder

AANVRAAG:

tot het houden van een daadwerkelijke inspraakvoorziening/participatiemogelijkheid voor de omwonenden van het gebied 'duurzame polder', voorzien voor de projectgroep Duurzame Polder.

Behoud Lithse Polder (BLP) is een burgervereniging dat zich ten doel stelt te voorkomen dat de groene long van Oss veranderd in een industriegebied van ongekende omvang, met gezondheidsrisico's voor de omwonenden en de vogels in dat natuurgebied.

Voor dit doel streeft zij de belangen na van ongeveer 10.000 omwonenden/inwoners van de gemeente Oss, waarvan het grootste deel afkomstig is van de voormalige gemeente Lith.

BLP is sinds de start van de zoektocht naar geschikte mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie, actief in de gemeenschap en politiek. BLP maakte vanaf de start ook deel uit van de klankbordgroep Duurzame Polder.

BLP heeft meegemaakt dat de daadwerkelijke participatie beperkt is gebleven tot het informeren en consulteren van de omwonenden op de mogelijkheden van plaatsing en de voorzieningen die daarbij moeten worden getroffen. Van daadwerkelijke burgerparticipatie ter ondersteuning en beïnvloeding van de besluitvorming, zoals bedoeld in de gemeentelijke verordeningen en beleid, is geen sprake geweest.

BLP meent dat in de aansluiting van de gemeente Lith naar de gemeente Oss, destijds vergaande toezeggingen zijn gedaan die er nu toe doen.

BLP wijst er op dat daarin is opgenomen:

- De ontwikkelingsrichting zich afspeelt richting **landbouw, landschap, natuur & toerisme** waarbij de prachtige Lithse polders een toonbeeld van evenwicht tussen economische, milieutechnische en landschappelijke aspecten blijven.
- Uiteindelijk zijn het de bewoners en betrokken instellingen die vanuit lokale problematiek en wensen, de inhoud van de plannen sturen. Inwoners spelen dus een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de wijk- en dorpsplannen. Daarbij zal ook gezocht worden naar nieuwe vormen van participatie om zo nieuwe groepen te betrekken. Streven is om van de plannen gezamenlijke plannen te maken.
- Niet alleen de gemeente investeert, maar ook inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partijen investeren in wijk of dorp.

Daarnaast voorzien de vastgelegde gemeentelijke verordeningen en beleid in vergaande consultatie van en invloed door de bevolking.

BLP heeft daar absoluut onvoldoende van gemerkt in dit dossier 'duurzame polder' en ook is de intentie niet herkenbaar, waardoor BLP, samen met de Bossche belangengroep GROEN inZICHT, moest besluiten uit het overleg te treden.

Een paar voorbeelden van dat oorspronkelijke bedoelde beleid dat vergaand tegemoet zou moeten komen aan de betrekking en daadwerkelijke participatie van de bevolking, uit het koersdocument:

- *Samenwerken is vanzelfsprekend.*
- *We leven ons in, in de ander.*
- *Daarnaast ervaren we dat de antwoorden niet in het gemeentehuis te vinden zijn, maar juist in de samenleving liggen.*
- *Het college wil uitvoeren wat in het recente verleden is voorbereid en samen met de samenleving werken aan een aantal grote complexe maatschappelijke veranderingsopgaven. Denk aan duurzaamheid, stadsvernieuwing, landelijk gebied en sociaal domein.*
- *De afgelopen jaren hebben we ons daar veel meer voor open gesteld. De antwoorden zijn niet altijd in het gemeentehuis te vinden. Inwoners ontwikkelen tal van initiatieven, die niet door ons bedacht zijn. Maar daardoor juist voorzien zijn van meer draagvlak. Verduurzaming, windenergie, wijken leefbaarder maken, de zorg een stuk dichterbij de inwoners brengen, dorpsraden die voorstellen doen over vrijkomend vastgoed, sportverenigingen die de handen ineenslaan, zijn een aantal voorbeelden.*
- *Het naleven van de exacte regel lijkt soms belangrijker dan de aandacht voor de bedoeling van die regels. Ze zijn er ooit bedacht om het naast en met elkaar samenleven zo plezierig en veilig mogelijk te maken. Maar in de praktijk schieten we soms door.*

De huidige situatie brengt een aantal aspecten met zich mee die zich ook niet verhouden met de uitvoering van het dossier 'duurzame polder'.

Rondom de informatie m.b.t. de Regionale Energie Strategieën (RES) treffen we de volgende intenties aan:

- *Het is nodig dat wij meer aandacht hebben voor de wereld achter de regels en voorschriften. Hoe was het ook alweer bedoeld? Wat willen we met de regels beschermen? Wat is kwetsbaar en moet geholpen worden? Wat verdient onze aandacht? Dat is best ingewikkeld. Regels en aanwijzingen zorgen ervoor dat je je werk rechtvaardig kunt doen. Regels kunnen een duidelijke oriëntatie geven en willen willekeur en precedentwerking voorkomen. Maar werken vanuit de bedoeling en vertrouwen, zijn werkwaarden die we daar graag aan toe willen voegen.*
- *Inlevingsvermogen.*
Je verplaatst je in de situatie van de ander, je bent oprecht nieuwsgierig naar de vraag achter de vraag en je helpt de ander zoals je zelf ook geholpen wilt worden. Je hebt een politieke antenne. We laten onze regels steeds meer los en we zijn te vinden op plekken in Oss waar het te doen is: buiten het gemeentehuis.
We zetten onze vakkennis zo in, dat het toegevoegde waarde oplevert. We begrijpen dat onze ambtelijke wereld soms ver af staat van de wereld van de samenleving. Je bent in staat om die kloof te overbruggen.

BLP is van mening dat deze uitgangspunten met voeten getreden zijn, daar waar het gaat om daadwerkelijke participatie.

BLP heeft op 25 september 2020 een petitie ingediend om de inzet van de 'duurzame polder' in de energietransitie te voorkomen. De petitie was gebaseerd op een raadpleging van de omwonenden. Daarmee zijn 6228 handtekeningen verzameld van tegenstemmers. Gerelateerd aan de omwonenden bevatten die handtekeningen de absolute meerderheid van de kiesgerechtigde omwonenden.

Helaas is met die wetenschap niets gedaan en is de participatie gebleven zoals die was, inspraak na

het besluit en ook geen herstel gepleegd op de ontbrekende daadwerkelijke (burger)participatie.

Momenteel bevindt het dossier 'duurzame polder' zich in zwaar weer.

Gebaseerd op de kaders die de gemeenteraad van Oss heeft gesteld kan het project, op basis van niet onderbouwde argumenten van de initiatiefnemers, financieel gezien geen doorgang vinden. Aangezien de Lithse polder zich in een windarm gebied bevindt, ontstaan voorstellen voor windturbines van 260 meter hoogte. Daarmee zal een gezichtsbepalend industriepark ontstaan, zichtbaar vanaf Nieuwegein en met desastreuze gevolgen voor landbouw, leefbaarheid, landschap, natuur & toerisme.

Met al deze ontwikkelingen ontstaat feitelijk een andere situatie dan voorzien in de ontwikkeling van de 'duurzame polder' maar ook staat dit in hoge mate tegenover de oorspronkelijke bedoelingen van en met de 'duurzame polder', destijds van cruciaal belang voor de overgang van Lith naar Oss.

Om bovengenoemde redenen meent BLP haar recht te kunnen laten gelden en haar verzoek te richten op: een hernieuwde en daadwerkelijke participatie van de doorgang van het project, door de participatie deel te laten uitmaken van het toetsingskader van de Milieu Effect Rapportage (MER). Hiervoor zal een niet-arbitrair percentage tegenstemmers van de kiesgerechtigde bevolking als drempel voor het draagvlak moeten worden overeengekomen. Dit of een hoger percentage tegenstemmers zal tot gevolg hebben dat deelname van Oss aan het project "Duurzame Polder" ten aanzien van IWT's plaatsen in de Lithse Polder zal stoppen.

Namens de omwonenden van de 'duurzame polder'
door burgervereniging Behoud Lithse Polder

Voorzitter BLP

Hieronder delen uit de tekst van de brondocumenten met een ervaringsreactie van BLP:

Dossier Herindeling Lith:

- Blz.11

In de Ontwikkelingsvisie "Thuis in Lith" is aangegeven dat er naast de rol van de landbouw in het gebied ook meer mogelijkheden moeten komen voor ontwikkelingen in de sfeer van verbrede landbouw, landschap, natuur en recreatie & toerisme. Dergelijke ontwikkelingen leveren een bijdrage aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente en zorgen voor sociaal- economische impulsen. Hiermee worden/blijven de prachtige Lithse polders een toonbeeld van evenwicht tussen economische, milieutechnische en landschappelijke aspecten.

BLP: Deze afspraak en bedoelingen worden met voeten getreden. Onacceptabel!

- Blz.13

De nieuwe gemeente Oss zal werken met integrale wijk- en dorpsplannen, waar naar alle aspecten wordt gekeken. Natuurlijk zijn er duidelijke accenten. Zo zal er in de dorpen veel aandacht zijn voor woningbouw en ruimtelijke aspecten en ligt in de wijken meer nadruk op sociale samenhang en leefbaarheid. Uiteindelijk zijn het de bewoners en betrokken instellingen die vanuit lokale problematiek en wensen, de

inhoud van de plannen sturen. Inwoners spelen dus een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de wijk- en dorpsplannen. Daarbij zal ook gezocht worden naar nieuwe vormen van participatie om zo nieuwe groepen te betrekken. Streven is om van de plannen gezamenlijke plannen te maken. Niet alleen de gemeente investeert, maar ook inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partijen in wijk of dorp. Daarbij realiseert de gemeente dat ook niet alles in een keer kan worden aangepakt. Naast concrete acties op de kortere termijn bevatten de plannen daarom ook een agenda voor de toekomst, een overzicht van onderwerpen of knelpunten die in de komende jaren aandacht krijgen.

BLP: Ook de hier duidelijk aangegeven participatieafspraken worden niet nagekomen.

Het Koersdocument:

- *Samenwerken is vanzelfsprekend.*

BLP: De praktijk van samenwerking met de burger op het IWT-dossier is erg weerbarstig

- *We leven ons in, in de ander.*

BLP: Daar treffen we niets van aan in het IWT-dossier.

- *Daarnaast ervaren we dat de antwoorden niet in het gemeentehuis te vinden zijn, maar juist in de samenleving liggen.*

BLP: Er wordt nauwelijks naar de 'antwoorden' van de inwoners geluisterd.

- *Het college wil uitvoeren wat in het recente verleden is voorbereid en samen met de samenleving werken aan een aantal grote complexe maatschappelijke veranderingsopgaven. Denk aan duurzaamheid, stadsvernieuwing, landelijk gebied en sociaal domein.*

BLP: Dat gebeurt dus niet. Zeker niet op het vlak van duurzaamheid.

- *Samenwerken is vanzelfsprekend
De afgelopen jaren hebben we ons daar veel meer voor open gesteld. De antwoorden zijn niet altijd in het gemeentehuis te vinden. Inwoners ontwikkelen tal van initiatieven, die niet door ons bedacht zijn. Maar daardoor juist voorzien zijn van meer draagvlak. Verduurzaming, windenergie, wijken leefbaarder maken, de zorg een stuk dichterbij de inwoners brengen, dorpsraden die voorstellen doen over vrijkomend vastgoed, sportverenigingen die de handen ineenslaan, zijn een aantal voorbeelden.*

BLP: Op het IWT-dossier worden de antwoorden buiten het gemeentehuis niet gehoord.

Er wordt niet eens iets gevraagd. Mede daardoor is er juist geen draagvlak, en leidt dit gedrag tot tunnelvisie en een laag vertrouwen in de (lokale) overheid.

- *Het naleven van de exacte regel lijkt soms belangrijker dan de aandacht voor de bedoeling van die regels. Ze zijn er ooit bedacht om het naast en met elkaar samenleven zo plezierig en veilig mogelijk te maken. Maar in de praktijk schieten we soms door.*

BLP: Dat lijkt zeker het geval in het IWT-dossier.

Ten aanzien van de RES:

- *Het is nodig dat wij meer aandacht hebben voor de wereld achter de regels en voorschriften. Hoe was het ook alweer bedoeld? Wat willen we met de regels beschermen? Wat is kwetsbaar en moet geholpen worden? Wat verdient onze aandacht? Dat is best ingewikkeld. Regels en aanwijzingen zorgen ervoor dat je je werk rechtvaardig kunt doen. Regels kunnen een duidelijke oriëntatie geven en willen willekeur en precedentwerking voorkomen. Maar werken vanuit de bedoeling en vertrouwen, zijn werkwaarden die we daar graag aan toe willen voegen.*

BLP: Wij zien een gemeente die willens en wetens op het IWT-dossier, de regels toepast en niets anders. Er wordt hier duidelijk niet vanuit de bedoeling gewerkt.

De RES heeft een bedoeling die op zich niet slecht is maar schrijft zeker niet voor dat je de energietransitie enkel met IWT's en zonnepanelen moet verwezenlijken. Er wordt op basis van zelfbenoemde regels- de RES is geen wet- gehandeld en niet geluisterd naar de burger als direct belanghebbende. Naar alternatieven wordt niet geluisterd. Fractiestandpunten ingebed in ambtelijke stukken zijn kennelijk belangrijker dan luisteren naar de burger.

- *Inlevingsvermogen*
Je verplaatst je in de situatie van de ander, je bent oprecht nieuwsgierig naar de vraag achter de vraag en je helpt de ander zoals je zelf ook geholpen wilt worden. Je hebt een politieke antenne. We laten onze regels steeds meer los en we zijn te vinden op plekken in Oss waar het te doen is: buiten het gemeentehuis. We zetten onze vakkennis zo in, dat het toegevoegde waarde oplevert. We begrijpen dat onze ambtelijke wereld soms ver af staat van de wereld van de samenleving. Je bent in staat om die kloof te overbruggen.

BLP: Wanneer de ambtelijke top en het bestuur dit al niet doet wat verwacht je dan nog van de lagen daaronder. In elk geval wordt het door BLP niet herkend.

Richtlijnen:

In onderstaande site zijn richtlijnen aangegeven ten aanzien van participatie.

Mogelijk niet maatgevend maar wel een leidraad voor het toepassen van burgerparticipatie in een groot energietransitie-project zoals dat speelt in Oss.

<https://www.klimaatakkoord.nl/participatie/handreiking-participatie-duurzame-energie>